

At blive mor til et præmaturot barn slider på selvværdet

Når et barn fødes for tidligt, kan det medføre en række ambivalente følelser hos de nybagte forældre. Især mødre kan opleve et tab af selvværd. Et dansk studie fra 2015 viser, at sygeplejersken kan spille en central rolle for nybagte mødres trivsel.

Af Julie Ellesøe Jespersen
12 april 2017

Den svære, tidlige fødsel

Et dansk, kvalitativt sygeplejestudie fra 2015 viser, at forældre til for tidligt fødte børn både føler glæde og frygt; glæde ved synet af det barn, der er kommet til verden, men også ofte frygt for, om barnet vil overleve, og om det vil få mén (1). Især mødre kan opleve skuffelse - både over de uindfrie forventninger til fødslen og over at måtte undvære fysisk kontakt med barnet. Frygten og de uindfrie forventninger kan udløse følelsen af ikke at "slå til" som mor.

Præmature børn

Seks procent af alle danske børn fødes for tidligt - eller præmaturot. Præmature børn fødes før udgangen af 37. graviditetsuge - og jo tidligere børnene kommer til verden, jo større er deres behov for særlig behandling og sundhedsfaglig hjælp. Da præmature børn ikke er færdigudviklede ved fødslen, har de ofte behov for en stor indsats fra både sundhedspersonale og forældre. Det betyder, at barnet ofte er indlagt i længere tid, at barnet eksempelvis lægges i kuvøse, og at sygeplejersker og læger sammen med forældrene skaber rammerne for pleje og omsorg af det præmature barn. Dette udstikker nogle helt andre rammer for forældreskab end andre nybagte forældre oplever.

Freeimages

Selvværd før og efter graviditeten

Mødrenes selvværd før graviditeten havde ofte indflydelse på deres selvværd efter den for tidlige fødsel, viser undersøgelsen. Hvis moderen havde en stærk tro på sig selv og sin egen formåen inden graviditeten, spillede det ofte en rolle for hendes oplevelse af selvværd efter fødslen. Det gjaldt dog ikke alle mødre i undersøgelsen; nogle oplevede, at den tro, de havde haft på sig selv, forsvandt, da intet blev som forventet:

”Det var selvfølgelig fantastisk, hun lå der, men omvendt også fuldstændig surrealistisk. Altså... Det hele har bare været så forkert på en eller anden måde, for alle de forestillinger, man har haft, er bare slet ikke blevet til det, man havde forventet”.

Mor og barn hver for sig

Det var især adskillelsen fra barnet, der udfordrede mødrene. En mor til et præmatært barn fortæller:

(...) fordi jeg ikke forstod, hun var min. Fordi at vi egentlig lidt fik at vide, at vi var nødt til at holde os lidt væk, fordi hun var skidt og dårlig. Så det havde jeg selvfølgelig rigtig svært ved at forholde mig til... At hun var vores (...).

At blive mor til et præmaturot barn kan være en ambivalent situation, da mødrene følte sig følelsesmæssigt knyttet til barnet, men samtidig måtte acceptere en fysisk afstand. Dette betød for nogle af mødrene, at de i starten ikke oplevede, at barnet var deres. Mødrenes tilknytning til deres børn blev dog stærkere og stærkere, jo mere kontakt de havde med børnene.

Inddragelse af mor i den præmature pleje er afgørende

Mødrene forbinder præmature fødsler med et følelsesmæssigt såvel som kropsligt kontroltab. Det er en central konklusion på undersøgelsen, at sygeplejerskerne spiller en afgørende rolle for mødrenes selvværd. En af mødrene var i starten så usikker på, hvad hun skulle gøre i forhold til barnet, at hun lod sygeplejersken tage over:

“Jamen jeg turde ikke gøre noget. Hvis nu man gjorde noget forkert, og hun [datteren] lige pludselig væltede [holdt op med at trække vejret] og blev rigtig dårlig? Så var det bedre, de [sygeplejerskerne] ordnede det, for de har bare styr på det, og de ved lige, hvordan det skulle gøres og er mere sikre end mig.”

Den personlige relation til sygeplejersken viste sig at være afgørende. Når sygeplejersken var i stand til at inddrage mødrene i f.eks. bleskift, oplevede mødrene, at de blev anerkendt. Når mødrene således følte sig støttet og inddraget i plejen af barnet, havde de lettere ved at finde troen på egne evner som mor.

Klik [her](#) for at læse om andre forskningsprojekter om moderskab:

- om mødres efterfødselsreaktioner og bristede forventninger
- om at være insemineret solomor
- om jordemødres indsats ved tidlig udskrivelse efter fødslen
- om ammekultur
- om negativ social arv i moderskabet
- om hvorfor mor trøster og far tumler

Kilder:

[1. Mette Kold Madsen, & Hanne Aagaard. \(2015\). Selvværd og for tidlig fødsel. Nordisk Sygeplejeforskning, \(04\), 422-436.](#)

Hvis du kunne tænke dig at læse mere om forældre til præmature børn, så kan du orientere dig i følgende forskningsartikler:

[- Sørby, S., & Fegran, L. \(2015\). "En ny hverdag". Mødres oplevelse av hverdagen med et præmaturot barn, og støtten ved en ressurshelsestasjon. Nordisk Tidsskrift for Helseforskning, 11\(2\).](#)

Yderligere information

- Faktaboks:

Dansk kvalitativt sygeplejestudie fra 2015 foretaget af adjunkt, cand. cur, og sygeplejerske ved Sygeplejerskeuddannelsen i Horsens (VIA) Mette Kold Madsen og klinisk specialist og ekstern lektor ved Institut for Folkesundhed (AU) Hanne Aagaard. Studiet er baseret på kvalitative, semistrukturerede interviews med fire mødre, hvis børn alle er født før 32. graviditetsuge (præmaturt). Undersøgelsen blev foretaget i 2012.